

bart ikke kan være i Almenvellets Interesse at lade vebblive, ligesaa lidt i Liendetagerne's velforstaaede Interesse som i Liendeydernes. Allsaa kan det ligge ganske nær for Lovgivningsmagten nu at sige: det Valg, som vi i 1810 gave Liendeyderne, det samme Valg give vi dem nu paany; thi at dette Forhold saavidt mulig bliver omordnet, kræver Almenvellet. Saa møder den ærede Minister os imidlertid med sin Modstand mod, at Opmaalet bortfalder. Men jeg kan ikke forstaa rettere, end at, hvis Opmaalet skal blive veb, efter at Kornet ikke længer svares in natura, men i Penge, vil det være en ligefrem Uret mod Liendeyderne og en ligefrem Begunstigelse af Liendetagerne; thi det er en Kjendsgjerning, at dette Opmaal er indført for at give Erstatning til Liendetagerne for Kornets Svind, naar de f. Ex. fik det om Efteraaret og maasse først kunde afhænde det om Foraaret. Det er selvsjælgelig, at i det Dieblik, Udselsen bliver forvandlet til Penge, er der, da Pengene ikke svinde, ingensomhelst Grund til at medtage Opmaalet. Det kan ikke nytte, at man henviser til, at Domstolene have godkjendt, at Liendetagerne i visse Tilfælde have Ret til Opmaalet; thi Domstolene have kun godkjendt dette Opmaal, hvor Lienden ydes in natura. Man skalde i alt Fald kunne paavise noget Tilfælde, hvor Domstolene have godkjendt, at dette Opmaal skalde svares, naar Lienden bliver erlagt med Penge. Men jeg idetmindste kjender ikke nogen saadan Dom f. Ex. for Tilfælde, hvor Liende skalde indbrives ved Exekution, og hvor Lienden da kan kræves betalt i Penge i Genhold til Loven af 1810 (§ 29 d). Det skalde i alt Fald bevises, at i saadanne Tilfælde, hvor Lienden bliver erlagt med Penge i Stedet for i Korn, var der af Domstolene tilkjendt Erstatning for Opmaalet; men jeg har ikke kunnet erfare, at noget saadant Tilfælde er indtruffet. Jeg skal endnu tillade mig at fremhæve det i høi Grad Mærkelige i, at vi nu i de senere Aar skulle høre al den Tale om Opmaalet og om det Uretferdige i, at det bortfalder, saafnart Lienden skal erlægges i Penge istedetfor in natura. Det er jo nemlig en Sag, som ingenlunde er ny. Den har ikke alene været forhandlet her i de sidste Aar, men ogsaa for næsten 20 Aar siden, og det ikke her i Salen, men i det andet Thing, og den Gang blev baade Regjeringen og Thinget enige om, at hele Opmaalet skalde falde bort i Tilfælde som de her foreliggende. Desuagtet hører man nu Aar for Aar fra Regjeringen og maasse fra det andet Thing — det vil vel komme til at vise sig — at dette Opmaal, som man den Gang var enig om skalde bortfalde, nu er en uoverstigelig Hindring for, at selv en saadan lille Reform som den her foreslaaede kan sættes igjennem. Det synes mig at være et betegnende Vidnesbyrd om, hvilken en forandret Aand der nu er kommen ind i Regjeringen fremfor tidligere,

og hvad den Forandring, der i 1866 er foregaaet i Landstingets Sammensætning, har at sige. — Jeg skal derfor ogsaa tillade mig noget nærmere at gjøre Thinget bekendt med, hvad der foregik i det andet Thing i 1860. Der forelagde Minister Monrad et Forslag angaaende Gejstlighedens Lønning, hvori der var en Bestemmelse om, at Lienden for Fremtiden skalde svares i Penge i Sedet for in natura, og han foreslog da, at Opmaalet skalde regnes med ved Ansættelsen i Penge. Men da Sagen kom til Forhandling i Landstinget den 13de Oktober 1860, udtalte Flere sig derimod, og navnlig den bekjendte Proprietær Drejer fra Solland, som fremhævede — jeg skal blot tillade mig at oplæse nogle faa Linier —: „At Opmaal blot er at anse som simpelt Bededrag for Svinding, og at det Naturlige derfor er, at naar Kornydelse bliver bestemt til en Pengebetaling, maa alt Spørgsmaal om Opmaal og dets Beregning til Penge bortfalde.“ I det nedsatte Udvalg, hvis Formand og Ordfører blev forhenverende Kultusminister Madvig, vedtog man enstemmig i Betænkningen følgende Udtalelse: „Opmaalet slutter sig ene til Udselsen in natura som det, der skal bøde paa Sædens Svinden; det, der er den egentlige Udselse og skal omsættes til Penge, er en almindelig Lynde godt og fornuftigt Korn.“ Da det kom til anden Behandling i Landstinget den 26de November 1860, yttrede en Mand, hvem Ingen skal bestybe for ikke at se nøie paa Overholdelsen af den bestaaende Ret, nemlig Stiftsprovst J. Nielsen: „Naar der i Stedet for Korn skal betales Penge, kan der aldeles ikke være nogen Grund til at beholde Bestemmelsen om Opmaal.“ Minister Monrad, som havde forelagt Lovforslaget i den anden Retning, erkjendte, at der ganske vist ikke kunde være saa lidt, der talte for, at Opmaalet skalde falde bort, og havde han end nogen Betænkning derved, var det dog paa ingen Maade noget Afgjørende for ham. M. P. Bruun derimod udtalte sig bestemt imod Udvalgets Forslag; men med 34 Stemmer imod 8 vedtoges det, at Opmaalet ikke skalde regnes med. Det stete, inden endnu dette Things Mening var hørt derom, strax, da Sagen blev forelagt i det andet Thing, og, efter at saa mange Aar ere gaaede, møder nu den samme Bestemmelse, som Landstingets langt overveieende Flertal den Gang af egen Drift satte ind i Lovforslaget, som en afgjørende Hindring for en saadan lille Reform som den her foreslaaede. Jeg skal ikke nærmere karakterisere den Aand, som yttres sig her igjennem, men jeg skal kun sige, at det forekommer mig, at her bliver en enkelt Stands Interesser satte langt over det Almens Vel, og naar man taler saa meget om den Standsning, der er kommen i vort Lovgivningsværk i den senere Tid, turde Forklaringen søges netop i de Forhold, hvorom ogsaa dette kan tjene som et lille Vidnesbyrd.